

HODNOTÍCÍ FORMULÁŘ

(Vyplňuje oponentní expert)

Téma: **5 Zdraví obyvatel**

1) Formální vyhodnocení auditu

1.a) Existují připomínky a náměty k přehlednosti a srozumitelnosti auditu?

NE

Audit města Chrudim je sestavený přehledně a srozumitelně. Město používá požadovaný formulář. Obsažené informace jsou členěny a podány srozumitelně a na jejich základě lze posoudit věcný obsah auditu. Audit je doplněný odkazy na další přiložené dokumenty, které rozvíjí text auditu.

1.b) Je audit kompletní, dává odpověď na všechny návodné otázky?

ANO

Audit odpovídá na všechny návodné otázky, formální členění auditu z otázek vychází.

1.c) Využívá audit povinné a doporučené indikátory?

ANO

Audit hodnotí situaci ve městě podle doporučených indikátorů.

2) Vyhodnocení stavu sledovaných oblastí UR

Rekapitulace auditu:

K sebehodnocení města (uvedeném v auditu) uveďte vlastní číselné hodnocení a stručné zdůvodnění (zejména v případě rozdílů v hodnocení)

Oblast	sebehodnocení města	hodnocení experta
5.1. Integrace zdravotních hledisek do plánování a rozhodování	+2 velmi pozitivní vývoj, tj. došlo k významnému zlepšení situace	+1 Došlo ke zlepšení stavu, tj. posílení integrace zdravotních hledisek do plánování a rozhodování ve městě. Zlepšování hodnotím jako plynulé, vycházející z rostoucích zkušeností municipality i osobního nasazení managementu Zdravého města. Město má aktuální analýzu zdravotního stavu obyvatel a data z této analýzy jsou využívána pro procesy rozhodování ve městě i jako podklad pro tvorbu strategických dokumentů města. (Komunitní Plán zdraví a kvality života, Komunitní plán sociálních služeb, Zdravotní plán, dokument Bezpečná komunita, s problematikou souvisí částí Strategického plánu rozvoje města i Akčního plánu strategie města). Město staví zdravotní politiku na vhodně vybraných cílech Zdraví 21 a s podporou veřejného zdraví koreluje grantová politika města. Veřejnost je zapojována do procesů tvorby zdravotní politiky. V průběhu roku 2013 byla PS pro Zdravotní plán doplněna o nové členy se zdravotnickou kvalifikací (lékaři), čímž došlo k doplnění dříve

		<p>chybějícího odborného zázemí pro práci PS i Komise pro ZM a MA21. Tuto změnu považuji za zásadní - pro validní plánování zdravotních služeb, projektů se zdravotní tematikou, osvětových aktivit pro občany i pro posuzování dopadů rozhodování ve městě na zdraví obyvatel je nutné, aby tým měl i členy s odbornou kvalifikací, zejména v oboru ochrana veřejného zdraví. Průběžná, nicméně externí, spolupráce s KHS, která má ze zákona tvorbu zdravotní politiky ve své gesci, nemůže tuto potřebu zcela saturovat.</p>
5.2. Podpora zdraví a prevence nemocí	+2 velmi pozitivní vývoj, tj. došlo k významnému zlepšení situace	+1 Došlo ke zlepšení stavu v oblasti aktivit zaměřených na podporu zdraví a prevenci. <p>V Chrudimi je do aktivit podpory zdraví zapojena řada státních i nestátních organizací, město má tuto spolupráci ošetřenu smluvně. Výběr akcí provádí město, které je také organizátorem osvětových kampaní pro veřejnost a garantem kvality. Realizace aktivit je široce zdokumentována, počet aktivit má stoupající trend. Problematickou aktivního stáří se zabývá zejména příspěvková organizace města, která je garantem aktivit pro seniory. Úspěšná je také strategie Bezpečné komunity, o čemž svědčí klesající počet evidovaných úrazů. Město zlepšilo kvalitu dětských i sportovních hřišť. Do budoucna existuje prostor ke zlepšení v oblasti propojení spolupráce s podnikatelským prostředím, zejména s politikou společenské odpovědnosti větších firem.</p>
5.3. Zdraví obyvatel	+1 pozitivní vývoj, tj. došlo ke zlepšení situace	+1 Shoda s hodnocením města. <p>Město sleduje všechny ukazatele zdravotního stavu obyvatel, které jsou stanoveny jako indikátory. Zpracovaná analýza je aktuální. Statistická data, dosažitelná na úroveň mikroregionu či okresu, lze s akceptovatelnou mírou nepřesnosti vztáhnout na město. Data jsou srovnána s hodnotami ČR. Z analýzy vyplývá, že trendy sledovaných ukazatelů na Chrudimsku kopírují většinou trendy v ČR, a tedy v souladu s celkovým vývojem zdravotního stavu obyvatel ČR dochází dlouhodobě k postupnému zlepšování ve většině významných ukazatelů: střední délka života, celková úmrtnost a úmrtnost na hlavní diagnózy (zhoubné nádory, srdečně-cévní nemoci, úrazy), hospitalizace celkem a na hlavní diagnózy, příznivý je i vývoj ve většině sledovaných infekcí. Audit ale dokumentuje také nárůst prevalence diabetu či nárůst dispenzarizace v alergologických ordinacích.</p> <p>V analýze zdravotního stavu obyvatel postrádám interpretaci dat. Není např. popsáno, zda existují nějaké faktory, které by limitovaly míru, do které lze vztáhnout data z mikroregionu či okresu na město. Přínosné by bylo i srovnání s údaji za kraj.</p> <p>Postrádám také komentář u těch ukazatelů, ve kterých se město odchyluje od celorepublikových dat, ať kladně nebo záporně.</p> <p>V těchto případech (nižší střední délka života ve srovnání s ČR, pokles incidence zhoubných nádorů v posledních letech, nárůst počtu léčených pacientů s alergiemi) by bylo na místě vyhodnocení významnosti odchylky a komentář odborníků vč. místních zdravotníků: Proč se ukazatel takto vyvíjí v Chrudimi? Jaké konkrétní vlivy zde působí? Můžeme nepříznivou situaci nějak ovlivnit z pozice města, resp. máme na příznivé situaci nějaký podíl? Můžeme pozitivní trend prohloubit nebo negativní oslabit? Definovat odpovědi na tyto otázky považuji za potřebné i z toho důvodu, že tato data jsou hlavním dokladem vývoje zdravotního stavu obyvatel ve městě (a v podstatě jediným číselným, který je k dispozici) a právě zdraví obyvatel je klíčovým cílem celého snažení Zdravého města.</p>

Celkové hodnocení:

Vypište stručně v odrážkách dle následující tabulky.

VNITŘNÍ PODMÍNKY Silné stránky <ul style="list-style-type: none">• zkušenosti, osobní nasazení a zájem managementu Zdravého města• kredit a důvěryhodnost města v rámci NSZM• prohlubující se spolupráce v rámci odborů Městského úřadu• politická podpora Zdravému městu a jeho zlepšování• dlouhodobá kontinuální strategie Zdravého města• prohlubující se spolupráce s nevládními i vládními organizacemi• práce s veřejností	VNITŘNÍ PODMÍNKY Slabé stránky <ul style="list-style-type: none">• nedostatečné zapojení ekonomicky silných partnerů (firem)• chybějící interpretace dat analýzy zdravotního stavu pro konkrétní podmínky města• chybějící kritické zhodnocení aktivit uplynulého období
VNĚJŠÍ PODMÍNKY Příležitosti <ul style="list-style-type: none">• zázemí Národní sítě Zdravých měst ČR• mezinárodní kontakty města• podpora ze strany spolupracujících organizací a partnerů• postupně se zlepšující ukazatele zdraví v ČR• možnost využít rozšiřující se základnu tipů dobré praxe z různých zdrojů• dotační politika ESF a dalších zdrojů• přirozený zájem občanů o zdraví• zdraví je průřezové téma – zlepšení v ostatních oblastech má kladný vliv na veřejné zdraví• téma zdraví je mediálně atraktivní• ekonomický tlak může vést k většímu zájmu o zdraví	VNĚJŠÍ PODMÍNKY Hrozby <ul style="list-style-type: none">• demografický vývoj, tj. stárnutí populace, se všemi zdravotními, sociálními a ekonomickými dopady• hospodářská nestabilita a nedostatek financí pro rozvoj města, pro rozvoj zdravotních služeb ve městě i pro aktivity podpory zdraví• zvýšení podílu sociálně slabého a vyloučeného obyvatelstva se slabým zájmem o zdraví• politická nestabilita• extremismus a xenofobní nálady určité části veřejnosti• trvalá a ze strany města těžko ovlivnitelná hrozba mimořádných situací s výrazným negativním dopadem na zdraví obyvatel (pandemie nebo epidemie infekcí, přírodní jevy)• nárůst byrokracie• pro neinformovanou veřejnost je obtížné odlišit neověřené, neúčinné metody, které se „pro zdraví“ nabízí ve veřejném prostoru

Závěry pro municipalitu – doporučení a návrhy hodnotitele:

(Stručně uveďte hlavní závěry a doporučení. V případě nadstandardního stavu některé oblasti, např. ve srovnání s ostatními uchazeči, tuto skutečnost uveďte.)

Město Chrudim vyvíjí dlouhodobě cílevědomou snahu o zlepšování v oblasti tvorby podmínek pro zdraví občanů města, může se pochlubit řadou nesporných úspěchů a velmi zodpovědně se připravilo na audit. To vyplývá z pečlivě zpracované auditní zprávy města, ze všech dalších přiložených dokumentů a stejné přesvědčení jsem získala během návštěvy ve městě.

Ocenění pozitivních stránek i připomínky k oblastem, kde ze svého pohledu vidím prostor k dalšímu zlepšení, jsem již uvedla v rámci hodnocení sledovaných oblastí 5.1 až 5.3 a v celkovém hodnocení, zde konkretizuji jako doporučení a návrhy:

- Pro elitní úroveň doporučuji více rozpracovat vyhodnocení a komentáře se závěry k analýze zdravotních indikátorů (z dat ÚZIS). Pro špičkovou kategorii A nestačí jejich prezentace bez odborné interpretace, tj. co skutečně daný indikátor znamená a zda příp. odchylka ve městě od celorepublikového trendu má nějaký reálný důvod, význam či dopad, i kdyby se mělo jednat o konstatování, že souvislost nelze najít nebo že ji nedokážeme najít. Součástí interpretace by také měla být doporučení, jak na základě ukazatelů zdravotního stavu dále ve městě plánovat zdravotní služby i péči o veřejné zdraví.
- Při zpracování dalšího auditu doporučuji se nevyhýbat pojmenování oblastí, které vidí předkladatel auditu jako problematické. Kdo jiný než oni by tyto oblasti měl lépe znát a tudíž i vědět, zda a jak je možné problematické oblasti zlepšit nebo odstranit.

Dále přidávám několik nezávazných podnětů, které vychází z mého názoru na základě prostudování auditu, dokumentů, webu města a návštěvy ve městě:

- Doporučuji zaměřit pozornost na spolupráci se všemi složkami veřejného života v obci a to i mimo tradiční partnery (školy, neziskové organizace ad.). Při osobní návštěvě v diskuzi zazněla pochybnost, zda město může ovlivnit ty složky, které k městu „nepatří“. Ale jedním z ukazatelů pokročilého zdravého města je právě schopnost překračování bariér, která povede k většímu zapojení např. zdravotnických organizací, firem, církevních organizací i jednotlivých občanů.
- Doporučuji, aby v případě, že nedojde ke zlepšení spolupráce s KÚ v oblasti zdraví (město je nyní odkázáno víceméně samo na sebe – politika Zdraví 21 není na kraji funkční), hledat další odborné partnery na KHS, ZÚ, VŠ, MZ, vědeckých institucích apod., které by mohly pomoci městu rozvíjet zdravotní politiku na úrovni současného vědeckého poznání.

3) Hodnotící výrok (zvolte z vyjmenovaných variant):

Uspokojivý stav tématu vůči UR

Z hlediska dlouhodobé udržitelnosti stav a vývoj města Chrudim v oblasti Zdraví obyvatel, posouzený na základě indikátorů 5.1. až 5.3., **splňuje kritéria pro přiznání kategorie A.**

V dílčích podoblastech oblasti Zdraví obyvatel Chrudim vykazuje zlepšení, které hodnotím jako +1, čili se jedná o nadprůměrné výsledky, i když jsem neshledala v žádné z podoblastí výsledky excelentní.

Hodnocení provedla MVDr. Kateřina Janovská, oponentka oblasti č. 5 -Zdraví obyvatel
dne 4. září 2013

Hodnocení konzultováno s MUDr. Evou Rychlíkovou dne 4.září 2013 a se Šárkou
Trunečkovou, DiS. (za město Chrudim) 3. září 2013
